

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “โคก หนอง นา โมเดล”
จำนวน 6 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี

ความเป็นมา

ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายโดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมส่วนหากจะกล่าวถึงรากเหง้าของ “โคก หนอง นา โมเดล” เราต้องย้อนกลับไปที่หัวใจสำคัญคือ พระราชดำริเรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ที่ทรงวางรากฐานการบริหารจัดการดินและน้ำเพื่อให้เกษตรกรไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดย “โคก หนอง นา” เปรียบเสมือนการนำทฤษฎีเหล่านั้นมาถอดรหัสและประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติให้เข้ากับภูมิสังคมและสภาพพื้นที่จริงของประเทศไทย

ความเป็นมาของโมเดลนี้เกิดจากการบ่มเพาะและขับเคลื่อนโดยกลุ่มเครือข่ายกิจกรรมธรรมชาติ นำโดย ดร. วิวัฒน์ ศัลยกำธร (อาจารย์ยักษ์) และเหล่านักวิชาการรวมถึงปราชญ์ชาวบ้านที่มองเห็นวิกฤตการณ์ทางธรรมชาติและเศรษฐกิจที่รุมเร้าเกษตรกรไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม หรือดินเสื่อมโทรมจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว จึงได้นำแนวคิดการจัดการพื้นที่แบบดั้งเดิมมาผสมผสานกับหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จนกลายเป็นรูปแบบการจัดการพื้นที่ที่เข้าใจง่ายและเห็นผลเป็นรูปธรรม

หลักการของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง “โคก หนอง นา โมเดล” คือการหลอมรวมเอาศาสตร์พระราชานำเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและการพึ่งพาตนเองอย่างเป็นระบบ โดยมีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการปรับเปลี่ยนวิธีคิด (Mindset) ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้รับบริการ

1. เพื่อให้ประชาชน สร้างความมั่นคงทางอาหารและคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน
2. เพื่อให้ประชาชน บริหารจัดการน้ำและพื้นที่ปุระบบนิเวศอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อสืบสานและขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภาคปฏิบัติ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง แยกเป็น

- ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ	เนื้อหาวิชา	วิธีสอน/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	โคก หนอง นา โมเดล	1. การจัดการพื้นที่และน้ำ 2. การฟื้นฟูระบบนิเวศดิน 3. การสร้างความมั่นคงทางอาหาร (ป่า 5 ระดับ) 4. การบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน	1. ปรัชญาและหัวใจของเกษตรทฤษฎีใหม่ 2. การวิเคราะห์ภูมิสังคมและทิศทางธรรมชาติ 3. หลักการจัดการ "โคก หนอง และนา" 4. การสร้างระบบนิเวศด้วยป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง 5. การฟื้นฟูดินและการกลไกกรรมไร่สารพิษ	1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับ"อ่านดิน ฟังน้ำ" 2. ผู้เรียนศึกษาการ"ปั้นดินจำลอง" 3. ผู้เรียนชมการสาธิตของ วิทยากรพร้อมสัมภาษณ์ ขั้นตอนและวิธีการกิจกรรม "ห่มดินให้ดินเลี้ยงพืช" 4. ผู้เรียนฝึกทักษะ และฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงาน"ป่า 5 ระดับ ในกระถางหรือแปลงสาธิต" 5. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปขั้นตอนกิจกรรม "ถอดบทเรียนและวางแผนชีวิต"ทุกขั้นตอน	2	4

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียง / ใบความรู้
2. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. วัสดุจริง

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินผลจากทักษะและผลงานของผู้เรียน
2. ประเมินจากความพึงพอใจของผู้เรียน

เงื่อนไขการผ่านฝึกอบรม

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินจากทักษะและผลงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 กระบวนการเรียน/การสอน

หลักฐานการผ่านการอบรม

วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

ผู้ขออนุมัติหลักสูตร

(นายวิวัฒน์ แสงฟุ้ง)

ครูศูนย์การเรียนรู้

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวเพลินพิศ อินทร์จันทร์)

งานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายธรรมนุญ ปรีดาธวัช)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี

แบบเขียนโครงการฝึกอบรม

1. ชื่อโครงการ **ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “โคก หนอง นา โมเดล”**

2. ความสอดคล้องกับนโยบาย

เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 เป็นกฎหมายที่ยกระดับสำนักงาน กศน. ให้เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และกำหนดภารกิจในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ทั้ง ๓ รูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกฎหมาย สรุปลงความเชื่อมโยงที่เกี่ยวข้องกับโครงการ: พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ รวมทั้งอาจจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา ประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต

มาตรา 5 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคล ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่ และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม ของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีความสุข กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือ เพิ่มพูนทักษะของตนเองให้สูงขึ้น หรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็นข้อที่ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

3. หลักการและเหตุผล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชน ทุกกลุ่มทุกระดับเพื่อให้ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ซึ่งภายใต้ภาวะสถานการณ์ปัจจุบันหลากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้น้อมนำหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียงแบบโคกหนองนาโมเดลมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีความพอเพียง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี โดย ศกร.ตำบลบึงสามัคคี จึงเห็นความสำคัญจึงได้จัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง “โคก หนอง นา โมเดล ให้กับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 ตำบล เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมเห็น ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตัวเอง ครอบครัวและชุมชนต่อไป

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 เพื่อส่งเสริมเข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเรื่อง โคนก หนอง นา ได้ถูกต้อง
- 4.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้เกิดประโยชน์และใช้ในชีวิตจริงได้

5. เป้าหมาย

ประชาชนในเขตอำเภอบึงสามัคคี จำนวน 6 คน

6. วิธีการดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย Output	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน (P)	เพื่อแจ้งชี้กำหนดแผนการดำเนินงาน	บุคลากร สกร. ระดับอำเภอ บึงสามัคคี	8 คน	สกร.ระดับอำเภอ บึงสามัคคี	2- 6 กุมภาพันธ์ 2569	
2. จัดทำ/ขออนุมัติโครงการ (P)	เพื่อให้งานเป็นไปตามกระบวนการ	เจ้าหน้าที่งานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	1 คน	สกร.ระดับอำเภอ บึงสามัคคี	10 กุมภาพันธ์ 2569	
3. ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม (D)	เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ	นักศึกษาเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลวังชะโอน	6 คน	ศกร.ระดับตำบล บึงสามัคคี	12 กุมภาพันธ์ 2569	2,400
4. การนิเทศติดตาม (C)	เพื่อเป็นการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา	คณะกรรมการนิเทศติดตามงาน	2 คน	ศกร.ระดับตำบล บึงสามัคคี	12 กุมภาพันธ์ 2569	
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน (A)	เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน/นำผลที่ได้ปรับปรุง แก้ไขต่อไป	สกร.ระดับอำเภอ บึงสามัคคี	1 คน	สกร.ระดับอำเภอ บึงสามัคคี	19 กุมภาพันธ์ 2569	

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

แผนงานการใช้จ่ายงบประมาณ : ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง (ไตรมาส 1- 2)

รหัสงบประมาณ 2033433200500200000 กิจกรรมหลัก 20334690003200000 แหล่งของเงิน 6911200 รายละเอียดการใช้จ่าย ดังนี้

- 1 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 6 คน จำนวน 1 มื้อๆละ 120 บาท เป็นเงิน 720 บาท
- 2 ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน 6 คน ๆ ละ 2 มื้อ มื้อละ 35 บาท เป็นเงิน 420 บาท
- 3 ค่าวิทยากร 1 คน จำนวน 6 ชั่วโมง ๆ ละ 300 บาท เป็นเงิน 1,800 บาท ขอเบิกเพียง 1,260 บาท

รวมเป็นเงิน 2,400 บาท (-สองพันสี่ร้อยบาทถ้วน-)

(โดยขอตัวเฉลี่ยจ่ายตามรายการจริงทุกรายการ)

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 (ต.ค. – ธ.ค.68)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.– มี.ค.69)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย. – มิ.ย. 69)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค. – ก.ย. 69)
1.ประชุมวางแผนการดำเนินงาน		/		
2.จัดทำ/ขออนุมัติโครงการ		/		
3.ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม		/		
4.การนิเทศติดตาม		/		
5.สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน		/		

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ นายวิวัฒน์ แสงพุ่ม ศกร.ตำบลบึงสามัคคี

10. เครือข่าย

10.1 ที่ว่าการอำเภอบึงสามัคคี

10.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบึงสามัคคี

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

11.1 โครงการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

11.2 โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

11.3 โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

12. ผลลัพธ์ (Out come) ร้อยละ 90 ของประชาชนอำเภอบึงสามัคคี ที่เข้าร่วมโครงการฯมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้เกิดประโยชน์และใช้ในชีวิตจริงได้

13. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

ประชาชนอำเภอบึงสามัคคี ร้อยละ 90 ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม สกร. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

ร้อยละ 90 ของประชาชนอำเภอบึงสามัคคี ที่เข้าร่วมโครงการฯมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้เกิดประโยชน์และใช้ในชีวิตจริงได้

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

14.1 คณะกรรมการประเมินโครงการและตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์ภายหลังส่งมอบ

14.2 จำนวนผู้เข้ารับบริการ/ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

กำหนดการ

กำหนดการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โคก หนอง นา โมเดล

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2569

ณ โคกหนองนาโมเดลหมู่ที่ 12 ตำบลบึงสามัคคี อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

โดย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี

วัน/เดือน/ปี	เวลา	เนื้อหาการอบรม	วิทยากร/ผู้รับผิดชอบ
12 กุมภาพันธ์ 2569	08.30 - 09.00 น.	รับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ	ครูศรช.ตำบลบึงสามัคคี
	09.30 - 12.00 น.	บรรยายเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการ ถอดองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ -เรื่อง การดำเนินงานโคก หนอง นา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	วิทยากร
	12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
	13.00 - 15.30 น.	สาธิตพร้อมฝึกปฏิบัติ เรื่อง การปลูกผัก ไร้สารเคมีการวางรูปแบบการจัดสรร พื้นที่ในการดำเนินโคก หนอง นา โมเดล การปลูกผักเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี	วิทยากร
	15.30 - 16.00 น.	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและประเมิน ความพึงพอใจ	ครูศรช.ตำบลบึงสามัคคี
	เวลา 16.30 น.	- ปิดการอบรม	ครูศรช.ตำบลบึงสามัคคี

หมายเหตุ **** กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

รับประทานอาหารกลางวัน เวลา 12.00 น.

รับประทานอาหารว่าง เช้า เวลา 10.00 น. - 10.20 น.

รับประทานอาหารว่าง บ่าย เวลา 14.00 น. - 14.20 น.